

**ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА
БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА
НА ОБЩИНА СТРУМЯНИ
2019-2021 г.**

/Приета с Решение № 424 от Протокол №50/25.04.2019 г. на ОбС Струмяни/

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. ВЪВЕДЕНИЕ

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

III. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ

IV. АНАЛИЗ НА ОБСТАНОВКАТА

V. МЕТОДОЛОГИЯ

VI. МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА И ТРАЙНО РЕШАВАНЕ
НА ПРОБЛЕМА С БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

VII. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

VIII. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

IX. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОЕКТА – КРИТЕРИИ

X. НОРМАТИВНА БАЗА

XI. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

XII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Разработването и приемането на настоящата програма се налага поради факта, че проблема с безстопанствените кучета е сериозен за обществото и е с многообразни измерения – хуманомедицински, ветеринарномедицински, социално – битови, икономически и екологични.

Община Струмяни се стреми да прилага адекватни мерки за овладяване на проблема с безстопанствените кучета, да подобри европейския облик на общината и да прилага разпоредбите на Закона за защита на животните, вменияващ на общините редица права и задължения по контрола на защитата и хуманното отношение към животните и третирането на домашните и безстопанствените кучета.

За предотвратяване нарастване броя на безстопанствените кучета, което е тревожна тенденция, застрашаваща и подлагаща на риск безопасността на гражданите, общината се стреми да прилага законосъобразни мерки. В тази връзка и с цел овладяване на проблема с безстопанствените кучета се работи по метод, основан на препоръките на световната здравна организация и съобразен с европейските изисквания. Здрави и неагресивни безстопанствени кучета се кастрират, ваксинират, обезпаразитяват и връщат на място.

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА.

ОСНОВНА ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА:

Целта на тази програма е намаляване на популацията на безстопанствените кучета, чрез прилагане на комплекс от мерки, при който усилията на общинската власт, природозащитните организации, ветеринарните специалисти и гражданите са насочени в една обща посока – намиране на хуманно и съвременно решение на проблема.

Формирането на конкретни цели и мерки на Програмата е извършено на базата на анализ на съществуващото състояние и специфичните местни условия и нужди. От друга страна те са синхронизирани с изискванията поставени в нормативната уредба на Република България и са съобразени с комплексните мерки, определени от Световната здравна организация: строг контрол върху търговията и размножаването на домашни кучета, кастрация и връщане по места на социализирани кучета, които се поемат за обгрижване от страна на граждани, организации и общини.

ПОДЦЕЛИ:

- Установяване на контрол върху популацията на безстопанствени и домашни кучета, като се гарантира здравето на хората, безопасността на градската среда и европейския имидж на България.

- Редуциране броя на уличните кучета до трайно намаляване на популация съгласно разпоредбите на действащото законодателство

- Намаляване до минимум рисковете от разпространение на заразни заболявания, които касаят хора и животни.

- Развиване на чувство за отговорност у хората при отглеждане на домашен любимец.

ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА:

- Овладяване броя на безстопанствените кучета до трайното изчезване на явлениято "безстопанствени кучета".

- Контрол върху отглеждането на домашни кучета.

- Повишаване чистотата на селищната среда.

- Изготвяне и провеждане на образователни кампании, съгласно чл.2 от Закона за защита на животните.

III. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ

- Закон за защита на животните.
- Закон за ветеринарномедицинската дейност.
- Становище на Световната здравна организация.
- Европейската конвенция за защита на животните.
- Международна практика.

IV. АНАЛИЗ НА ОБСТАНОВКАТА

1. Описание на проблема.

Проблемът с безстопанствените кучета е сериозен за обществото, с многостранни измерения (ветеринарномедицински, хуманно медицински, социално-битови, икономически и екологични). Големият брой безстопанствени кучета води до:

- пренасяне на болести, опасни за човека - бяс, ехинококоза, бруцелоза, микроспория, демодекоза и др.;
- регистрирани са случаи на ухапвания на хора от кучета;
- много хора се страхуват от кучета.
- През нощта, шумът създаван от животните смущава гражданите;

2. Причини за възникване на проблема:

- Липса на контрол върху популацията на домашни кучета (изоставяне на домашни кучета от собствениците, същите се размножават и стават причина за увеличаване популацията на безстопанствени кучета);
- Неефективност на прилаганите до момента методи и несъобразяване с комплексния характер на проблема;
- Временното използване на кучета за пазачи на вили, строежи, гаражи и др., след което се изоставят;
- Липса на хуманно образование за отношението към животните и грижите, от които се нуждаят - собствениците не са подготвени за проблемите, съпровождащи отглеждането на кучета, в резултат на което при възникнали трудности може да ги изоставят;
- Липса на финансов ресурс за справяне с проблема.

3. Популация на безстопанствените кучета.

Кучето достига полова зрялост на 7-8 месечна възраст, ражда два пъти годишно средно по 5 до 8 кученца. Очевидно е, че само няколко изоставени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя на безстопанствените кучета. Ако не се вземат навременни мерки, броят им нараства докато достигне определен максимум. Този максимум се нарича *“носец капацитет на средата”* и зависи от условията на средата - количество храна, вода и възможности за подслон. При достигане на носещия капацитет на средата раждаемостта и смъртността на безстопанствените кучета се изравняват, което означава че броят им не се увеличава. Ако в тази ситуация се предприеме само отстраняване на безстопанствените кучета ще се предизвика освобождаване на ниши, които за кратък период ще бъдат заети от други кучета - новородени или мигриращи, т.е. ще се наблюдава временно намаляване броя на безстопанствените кучета, последвано от възстановяване, пак намаляване и възстановяване - един цикличен и непрестанен процес.

4. Анализ на обстановката в населените места на Община Струмяни.

За съжаление проблема с бездомните кучета нараства с всеки изминал ден. Бездомните кучета са преносители на редица паразитни и заразни болести предавани и на човека. През последните години не се наблюдава намаляване на случаите - ухапвания от кучета. Знае се, че нерегистрираните случаи са винаги повече от известните – различен дял от ухапаните остават извън ползрението на здравеопазването поради непотърсена медицинска помощ.

Не се освобождават ниши, тъй като кучетата се връщат на местата, от където са взети за гратисния период, необходим за блокиране на раждаемостта (когато капацитетът на средата се ограничи от стерилни животни). Този гратисен период позволява паралелно да се наложи контрол върху домашните кучета - регистрацията им, стерилизацията на част от тях. Следва етапът на постепенно изтегляне на кучетата в приют, тъй като отстраняването вече не може да се компенсира от раждаемост - липсват репродуктивните животни. Броят на кучетата от улицата постепенно се редуцира до трайното изчезване на явлението *”безстопанствени кучета”*.

Единственият ефективен подход за установяване на контрол върху кучешката популация е:

1) прилагане на кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс и трайна маркировка на неагресивни (*социализирани*) безстопанствени кучета и връщането им по обитаваните от тях места с редовен ветеринарномедицински надзор;

2) регистрация на домашните кучета и популяризиране на ползите от кастрацията им, с цел установяване на контрол върху размножаването им и предотвратяване на евентуалното им изоставяне.

Доскоро липсващата адекватна нормативна база и отсъствието на съвместни действия между местна власт, ОЗЖ и граждани бе основната причина за задълбочаване на проблема с безстопанствените кучета и невъзможност за неговото ефективно и трайно решение.

V. МЕТОДОЛОГИЯ

Препоръките на Световната Здравна Организация, успешния световен опит и практика налагат прилагането на регламентирания от закона за защита на животните метод на:

1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на неагресивни и здрави безстопанствени кучета.

2. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.

3. Задомяване/осиновяване на безстопанствени кучета.

4. Регистрация и надзор на безстопанствените кучета.

5. Регистрация на домашните кучета.

6. Популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета.

7. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета.

8. Кампании за подобряване на чистотата на селищната среда.

VI. МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА И ТРАЙНО РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА С БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

МЯРКА I. Създаване на организация за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на общината.

1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка (за кратко наричани обработка) и връщане по места на социализирани и здрави безстопанствени кучета:

- Обработката на безстопанствени кучета се извършва в регистрирани стационарни и/или подвижни амбулатории;
- Обработката се извършва на принципите на *масова кастрация* / принцип на масова кастрация означава свободен лов, като от дадено място се залавят абсолютно всички възможни кучета/приоритетно женските/, по райони и във връзка с молби и сигнали на граждани;
- Залавянето на безстопанствени кучета се извършва съгласно чл.42 от ЗЗЖ;
- Транспортирането на кучетата се извършва в клетки и съгласно изискванията на чл.42, ал.2 от ЗЗЖ.

2. Евтаназия на неизлечимо болно и доказано агресивни безстопанствени кучета:

- Неизлечимо болни животни се подлагат на евтаназия, съгласно чл.179, ал.3, т.1,2 и 4 от ЗВД и чл.51 от ЗЗЖ.
- Кучета, участвали в инцидент се залавят приоритетно в рамките на едно денонощие след подаване на сигнала. Сигналът се проверява по процедурата на програмата. При потвърждение на сигнала кучетата се третират съгласно чл. 179, ал. 3, т. 4 от ЗВД и чл. 51 от ЗЗЖ.

3. Създаване на информационна база данни за обработените безстопанствени кучета, в която се вписва датата и мястото на обработката, ветеринарния лекар извършил манипулацията, мястото, на което е върнато кучето.

4. Установяване на устойчиви практики за осиновяване на безстопанствени животни.

5. Провеждане на информационно - образователни кампании.

Образователните кампании се изработват и провеждат съвместно от Общинска администрация, Организациите за защита на животните.

МЯРКА II. Определяне на места за разходка на кучета, както и организиране и обозначаване на места забранени за разходка на домашни кучета.

МЯРКА III. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета. Контролът по спазване на програмата се извършва от упълномощени лица със Заповед на Кмета на Община Струмьяни, НВМС и ОЗЖ

МЯРКА IV. Създаване на организация за регистриране на домашните кучета и маркирането им като такива с подходяща маркировка.

1. Регистрацията на домашни кучета се извършва съгласно чл. 174 от ЗВМД. Общинска администрация - Струмьяни изготвя и поддържа регистър на домашните кучета на база подадени декларации.

2. Таксата за домашни кучета се събира от Общинска администрация - Струмьяни.

VII. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

1. Местна власт.

• Общинският съвет Струмьяни приема Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Струмьяни и предвижда годишен бюджет за изпълнението ѝ, съгласно чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните.

- Кметът или упълномощено от него лице организира изпълнението на програмата и ежегодно внася отчета за изпълнението ѝ пред изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, съгласно чл. 40, ал. 4 от Закона за защита на животните.

- Мерките за овладяване популацията на безстопанствените кучета се осъществяват чрез договор с лицензиран ветеринарен лекар и Организация за защита на животните: за залавяне, кастриране, чипиране и маркиране, ваксиниране, обезпаразитяване, издаване и попълване на паспорт в Националната ветеринарно-медицинска система на безстопанствени кучета, връщане на място, където са заловени съгласно чл.47, ал.3 от ЗЗЖ.

- Кметът на Община Струмяни или упълномощено от него лице организират настаняването на безстопанствените кучета в приюти, регистрирани по чл.137, ал.1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

2. Ветеринарни власти, които:

- Извършват системен контрол във връзка с хуманното отношение към животните.

- Извършват контрол върху дейностите по програмата.

- Извършват ветеринарномедицински надзор на обработените кучета.

3. Организации за защита на животните (ОЗЖ).

- Съдействат при изготвянето на Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Струмяни.

- Съдействат на общината като посочват свои представители за координация на работата между общината, ОЗЖ и граждани.

- Съдействат за обработването на постъпилите жалби и сигнали, свързани с домашни и безстопанствени кучета.

- Осигуряват свои представители за проверка на сигналите и жалбите.

- Предоставят на Общинска администрация - Струмяни списък на координатори за съдействие по места на дейностите по програмата.

- Участват в разрешаването на проблемите, потвърдени от проверките на постъпилите сигнали.

- Организируют и провеждат задомителни кампании.

VIII. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Източници на финансиране и материално обезпечаване на Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Струмяни, съгласно чл. 40б от ЗЗЖ.

1. Държавен бюджет.

2. Общински бюджет.

3. Дарения от физически и юридически лица

4. Международни програми и проекти.

IX. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОЕКТА - КРИТЕРИИ:

Очаквани резултати от осъществяването на програмата.

1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките по програмата и обработването на безстопанствените кучета:

- Повишаване безопасността на гражданите.

- Регистрация, събираемост на таксите за домашни кучета и стимулиране на кастрацията им ще спомогнат за трайното решаване на проблема и овладяване на притока на нежелани животни от дома към улицата.

- Мониторинг върху популацията на безстопанствените кучета.
- Намаляване на социалното напрежение.
- Утвърждаване на европейските критерии за третиране на животни.

2. Количествени подобрения.

- Постепенно намаляване на популацията на безстопанствени кучета, до изтеглянето им в приюти.
- Увеличаване на броя на регистрираните домашни кучета.
- Повишаване на постъпленията от таксата, съгласно чл. 175 от ЗВД и Наредба за определяне и администриране местните такси и цени на услуги на територията на Община Струмяни.

3. Критерии за изпълнението на програмата.

- Брой на обработените животни.
- Брой на регистрираните домашни кучета.
- Брой на кастрираните кучета, които живеят на открито - по строежи, паркинги, дворове, складове и др.
- Брой на кастрираните домашни кучета.
- Брой на задомените кучета .
- Годишен отчет за извършените дейности по програмата и резултати представени от кмета на общината пред изпълнителния директор на Националната ветеринарномедицинска служба, съгласно чл. 40, ал.4 от Закона за защита на животните.
- Брой граждани участващи като доброволци с цел реализация на програмата.

X. НОРМАТИВНА БАЗА

1. Закон за защита на животните
2. Закон за ветеринарномедицинската дейност
3. Становище на Световната Здравна Организация

XI. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Настоящата Програма се приема на основание чл.21, ал.12 от ЗМСМА и във връзка с чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните.

Златка Яневска

Председател на ОбС

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
КЪМ ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА
ОБЩИНА СТРУМЯНИ 2019-2021

№	Действия	Изпълнители	Срок	Източници за финансиране и прогноза за необходимите ресурси в лв.	Очакван ефект
1.	Кастрация, обезпаразитяване, ваксиниране, маркиране и връщане на животните по местата на залавянето им				
1.1	Осигуряване на стационарни и/или мобилни амбулатории за обработка на безстопанствени и домашни кучета	Община; Организация за защита на животните	2019; 2020; 2021.	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Възможност за обработка на кучета – безстопанствени и домашни в квартали, индустриални и животновъдни зони, и др.
1.2	Организиране на съвместни проекти/ кампании по кастрация, обезпаразитяване, маркиране и пр. на безстопанствени кучета	ОДБХ; Община; Организация за защита на животните	Ежегодно	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Масово извършваните мероприятия по кастрация на безстопанствени кучета, допринася за по-бързото и сигурно овладяване на популацията на уличните кучета на дадена територия, а бързото им връщане по местата на залавянето им гарантира недопускането на други, необработени кучета в ареала.
1.3	Просветно–информационни кампании	Медии; Ветеринарни специалисти; Организация за защита на животните	Постоянен		Популяризиране действията по проблематиката, предприемани от страна на местната власт и партньорите ѝ по програмата. Запознаване на населението с полезна информация за нормативните изисквания, информация за болести пренасяни от животните, начини за предотвратяване разпространението на зарази и пр.

1.4	Преброяване на безстопанствените кучета на територията на Община Струмяни	Община; Организация за защита на животните	Ежегодно	Общински бюджет; Дарения;	Възможност за точна преценка промяната в популацията на безстопанствените кучета като критерий за успеваемост на мерките по програмата.
2.	Регистрация на домашните кучета и контрол върху размножаването им, с цел блокиране на притока от дома към улицата.				
2.1	Изграждане на мрежа от обособени места за свободно разхождане на домашни животни	Община	Постоянен	Общински бюджет; Дарения; Европейски фондове	Изпълнение на нормативно изискване към кметовете на общини да осигурят маркирани и обособени обществени места за разхождане на домашни кучета. Осигуряване на добри условия за свободно разхождане на домашните кучета, без с това да се нарушава спокойствието и комфорта на останалите граждани.
1.2	Разширяване на функционалността на електронен регистър за административна регистрация на домашни кучета.	Община	2019-2021 г.		Подобряване обслужването на граждани – собственици на домашни кучета при административната регистрация на животните. Повишаване събираемостта от таксата за притежаване на домашно куче.
1.3	Организиране на сигурна система за навременно подаване и получаване на информация за ветеринарна регистрация на домашните кучета	ОДБХ; Организация за защита на животните	Постоянен		Изпълнение на нормативно изискване към ветеринарните лекари за предоставяне на тази информация. Събраната информация би дала ясна картина за реалния брой домашни кучета, отглеждани на територията на Община Струмяни.
1.4	Актуализиране на местната нормативна уредба, съгласно действащото законодателство.	Общински съвет/ Община/ ОДБХ/ ОЗЖ	При нормативна и фактическа необходимост		Навременно адаптиране на местната нормативна уредба към промените в националното законодателство.
1.5	Предписания и санкции за собственици, незаплатили “такса за	Община	Постоянен		Повишаване гражданската активност и отговорност при спазване на нормативните изисквания към собствениците на домашни

	притежаване на куче” и нарушаващи общинските наредби за притежаване и отглеждане на куче.				кучета
1.6	Организиране и провеждане на съвместни проекти/ кампании по кастрация, обезпаразитяване, маркиране и пр. на домашни кучета.	ОДБХ; Организация за защита на животните; Община	Ежегодно		Стимулиране собствениците на домашни кучета да ограничат раждаемостта на своите животни и създаване на нежелано потомство.
1.7	Просветно-информационни кампании	Медии; Ветеринарни специалисти; Организация за защита на животните	Постоянен	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Популяризиране действията по проблематиката, предприемани от страна на местната власт и партньорите ѝ по програмата. Запознаване на населението с полезна информация за нормативните изисквания, информация за болести пренасяни от животните, начини за предотвратяване разпространението на зарази и пр.

Златка Яневска
Председател на ОбС

